

Skötselplan för Stråkens strandskogars naturreservat i Mullsjö kommun

Skötselplan för Stråkens strandskogars naturreservat i Mullsjö kommun	1
1. Syftet med naturreservatet	3
2. Beskrivning av området	4
2.1. Administrativa data	4
2.2. Topografi, geologi och hydrologi	5
2.3. Historik och markanvändning	5
2.4. Växt- och djurliv	6
2.5. Friluftsliv	7
2.6. Bebyggelse och anläggningar	7
2.7. Källförteckning	7
3. Mål och skötselåtgärder för naturreservatet	8
3.1. Övergripande mål med skötseln	8
3.2. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder	9
3.3. Oplanerade övergripande åtgärder	15
3.4. Friluftsliv och gränser	15
3.5. Sammanfattning av planerade skötselåtgärder	16
4. Dokumentation och uppföljning	19
4.1. Uppföljning av skötselåtgärder	19
4.2. Uppföljning av bevarandemål	19
5. Bilagor	20

Skötselplanens giltighetstid

Skötselplanen har upprättats av Länsstyrelsen i Jönköpings län 2025 och gäller tills vidare men bör revideras när tillsyn eller uppföljning visar att behov finns. Beslutets syfte och föreskrifter sätter ramarna för skötselplanens revidering. Beslut om naturreservat fattades den 10 juni 2025.

Vid frågor om skötsel av naturreservat kontakta Länsstyrelsens växel, telefon: 010-223 60 00.

1. Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara och vårda ett talldominerat sandbarrskogsområde med lång trädkontinuitet och med inslag av lövträd, våtmarker, vattendrag och sjöar
- bevara och stärka en ekologiskt funktionell kantzon mot vattendrag och sjöar
- bevara och vårda biologisk mångfald knuten till ovan nämnda miljöer
- gynna död ved såväl på land som i vatten
- bevara områdets geologiska värden
- inom ramen för bevarande av naturvärdena bevara ett tätortsnära område som är viktigt för friluftsliv, motion och rekreation samt ge besökare möjlighet till naturupplevelser och ett rikt friluftsliv.

Syftet ska uppnås genom att:

- skogen lämnas huvudsakligen till intern dynamik och naturliga processer kompletterad med naturvårdsbränning om möjligt, alternativt andra mer punktvisa åtgärder för att gynna främst tall och lövträd
- restaurera de yngre skogar och kalhyggen som finns inom området till talldominerade sandbarrskogar
- vattendrag och sjöar formas av naturlig dynamik med utrymme för restaureringsåtgärder vid behov
- underhålla och vid behov utöka de stigar och anordningar för friluftslivet som finns inom reservatet för att göra området besöksvänligt.

2. Beskrivning av området

2.1. Administrativa data

Namn	Stråkens strandskogar
Skyddsform	Naturresevat
Areal	138,2 hektar (ha) varav vatten 53,6 ha
Beslut om Natura 2000	Nej
IUCN-kategori	IV – Habitat/Artskyddsområde
Miljömål	Levande skogar, Ett rikt växt- och djurliv, Myllrande våtmarker, Levande sjöar och vattendrag
Län	Jönköping
Kommun	Mullsjö
Socken	Nykyrka
Naturgeografisk region	Sydsvenska höglandets väst del (11)
Mittpunktskoordinater	N6419212.07 – E431447.23 (SWEREF99TM)
Lägesbeskrivning	500 meter öster om Ryfors och 500 meter väster om Mullsjö, på västsidan och östsidan av sjön Stråken
Fastighet	Margretheholm 1:4
Fastighetsägarkategori(er)	Enskilda
Gräns	Enligt beslutskartan, bilaga 1. Gränsen är inmätt enligt Naturvårdsverkets riktlinjer.
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jönköpings län

Areal per markslag

Skog	78,5 ha
Impediment	2,2 ha
Vatten	53,6 ha
Våtmark	2,3 ha
Övrigt	2,1 ha

2.2. Topografi, geologi och hydrologi

Stråkendalen-Bottnarydsfältet är ett ås- och kameområde med en stor mängd former med höga geologiska värden. Bergarten i naturreservatet varierar mellan granit, monzogranit och kvartsmonzodiorit. Jordarterna består av isälvssediment, kärrtorv och svämsediment. Stråkens strandskogar ingår i huvudavrinningsområde Göta älv och hittas på båda sidor om sjön Stråken som löper i nordsydlig riktning. Stråken är en näringsfattig klarvattensjö som totalt är drygt 2 mil lång och med ett maxdjup på ca 38 meter. Inom naturreservatet finns också sjön Trollsjön och vattendraget Tidån samt en mindre bäck norr om Tidån. Där Tidån rinner ut i Stråken formas våtmarken Båthusmaden. Naturreservatet är kuperat med en högsta punkt på drygt 230 meter över havet och en lägsta punkt på ca 208 meter över havet.

2.3. Historik och markanvändning

Området är historiskt välanvänt även om det på generalstabskartan från 1891 inte syns annat än höjdmarkeringar och barrskog. På västra sidan om sjön Stråken finns det spår av gamla åkrar som syns väl på den ekonomiska kartan från 1950-talet. Här finns också resterna av en engelsk park som troligtvis är från 1700-talet. Vidare finns det på samma sida sjön en domarring (RAÄ-nummer¹ L1972:4482) med namnet 12-stenar. Den är dock snarare formad som en fyrkant, med tre stenar på varje sida, än en ring.

I naturreservatet finns det också lämningar av badhus och badbrygga (RAÄ-nummer L1971-9760), fossil åker (RAÄ-nummer L1971:9867), en båtlämning med delar från en pråm (RAÄ-nummer L1971:9868), hålvägar (RAÄ-nummer L1972:5323, L1971:9781 & L1971:9720) och ett fynd av en flintspets (RAÄ-nummer L1971:1198). Flera skogsbrukslämningar i form av kolbottnar, kolgropar och kolarkojor finns rapporterade (RAÄ-nummer L1971:9869, L1971:9851, L1970:1620, L1970:904, L1970:984, L1971:9810, L1971:9850, L1970:1407, L1971:9809, L1970:1359, L1970:983, L1971:9792, L1971:9793, L1971:9762, L1971:9780, L1971:9871, L1971:9763 och L1971:9778) samt tjärrännor (RAÄ-nummer L1971:9764, L1971:9858 & L1970:1197). Det finns även en gammal banvall i området (RAÄ-nummer L1971:9761) som går från en gammal hamnanläggning (RAÄ-nummer L1971:9779). Denna hamnanläggning och banvall var till för att transportera stockar och virke till pråmar för vidare transport. Några tydliga spår av brand

¹ Riksantikvarieämbetets benämning för kultur- och fornlämningar

finns inte i området men kolflarnlav är rapporterad från norra delen och den signalerar just spår av brand då den växer på förkolnad ved.

2.4. Växt- och djurliv

Bottenskiktet i Stråkens strandskogar är varierat och domineras av en blandning av husmossa, renlavar, kammossa och kransmossa. Fältskiktet, där det finns ett sådant, utgörs främst av blåbärsris och kruståtel men på sina platser även hallon, brännässlor och annan högrötsvegetation. Detta främst på den västra sidan av sjön. På en plats finns ett större bestånd med strutbräken. I våtmarken där Tidan rinner ut i Stråken är det rikt på olika örter som topplösa, läkevänderot och strandlysing och det finns även ett buskskikt av olika viden. Enstaka enar finns spridda över naturreservatet. Trädskiktet är flerskiktat med allt från småplantor till flerhundraåriga träd och domineras av tall. På sina håll är granen talrik och lövområdena domineras av asp, björk, gråal, klipbal, ek, sälg och rönn. Enstaka idegranar har också observerats. I den före detta engelska parken och dess närområde kan införda arter av buskar och träd hittas som exempelvis cypresser. Död ved förekommer rikligt i delar av området och sparsamt i andra delar. I området finns även två mindre hyggen och planterade ungskogar. Dessa områden består främst av tall men har inslag även av hybridlärk och olika lövträd.

Sjön Stråken är en näringsfattig klarvattensjö med stränder av sand, sten och lera. Vegetationen i Stråken och dess stränder består mestadels av vass, notblomster, grovnate, trubbnate och braxengräs. Sjön har en stor betydelse för fågellivet. I fiskväg är sjön hem åt exempelvis abborre, gädda och öring.

I naturreservatet har flertalet skyddsvärda arter hittats bland annat det för Jönköpings län mycket ovanliga fyndet av rynkskinn. Vidare har det hittats dropptaggsvamp, grovticka, rävticka, motaggsvamp och talticka vilka visar på områdets mångfald och kontinuitet. Bland lavarna kan nämnas garnlav, rostfläck, lönnlav, sotlav och kolflarnlav. Kolflarnlaven signalerar spår av brand. Knärot, kärrfibbla och strutbräken är tre olika kärlväxter som förekommer rikligt. Lokalt förekommer det rikligt med död ved men generellt är förekomsten sparsam.

Granbarkgnagare, bronsbjörn, sandödle och tretåig hackspett finns rapporterade från området. Bäverhydda, gryt från räv/grävling samt spår av vildsvin har observerats.

Kända förekomster av signalarter och rödlistade arter finns samlade i bilaga 2a.

2.5. Friluftsliv

Områdets närhet till Mullsjö gör att naturreservatet är lättillgängligt för allmänheten och används flitigt för rekreation och motion. Det finns ett utbrett stigsystem och flera rastplatser. Den officiella parkeringsplatsen är den samma som till naturreservatet Ryfors gammelskog och ligger i sydvästra hörnet av naturreservatet men flera vägar och stigar från alla väderstreck leder in i området.

2.6. Bebyggelse och anläggningar

Inom naturreservatet finns några mindre vägar samt en träbro över Tidan. Det finns markförlagda elkablar, flera bryggor, grillplatser och ett lusthus i anslutning till de stigar som går genom området. I området finns också parkering med toaletter för naturreservatet Ryfors gammelskog. I övrigt finns ingen bebyggelse eller andra anläggningar.

2.7. Källförteckning

SLU Artdatabanken, Artportalen.

Kulturmiljöregistret. Riksantikvarieämbetet.

Länsstyrelsen i Jönköpings län. Registerblad NRO06018.

Länsstyrelsen och Skogsvårdsstyrelsen. Strategi för formellt skydd av skog i Jönköpings län. Meddelande 2020:4.

SGU. Jordartskarta.

SGU. Berggrundskarta.

Skogsstyrelsen. Nyckelbiotopsbeskrivningar.

VISS Vatteninformationssystem Sverige.

3. Mål och skötselåtgärder för naturreservatet

3.1. Övergripande mål med skötseln

Naturreservatet ska utgöras av en naturskogsartad och talldominerad sandbarrskog med inslag av gran, lövskog, våtmark, sjöar och vattendrag, bland annat sjön Stråken. Det ska finnas en kontinuitet av grova och/eller gamla träd samt död ved i olika nedbrytningsstadier. Hela området ska hysa en mångfald av hänsynskrävande arter kopplade till de olika naturtyperna. Området ska även vara lättillgängligt och attraktivt för naturupplevelser och friluftsliv.

Fornlämningar och kulturlämningar får hållas fria från igenväxning där det är möjligt och information om dessa lämningar ges till besökare i naturreservatet.

Vid skötselåtgärder i närhet till stigar tas information fram så att allmänheten kan läsa vad som händer och varför.

Vid skötselåtgärder som innebär att det tillfaller fastighetsägaren virke sker kommunikation i förväg.

Till stor del ska skogen formas genom fri utveckling men med utrymme för naturvårdsbränningar och skötselåtgärder som naturvårdande röjning av gran av igenväxningskaraktär och andra lokala punktinsatser. Detta i syfte att gynna tallföryngring, motverka igenväxning av gran och gynna livsmiljöer för de arter som förekommer i området eller för arter som kan tänkas etablera sig. Viktigt är att kantzonen mot vattendrag och sjöar är ekologiskt funktionell med en hög andel lövträd och buskar som ger skugga, näring och död ved i vattnet som ger livsmiljöer för vattenorganismer. De ungskogar och kalhyggen som finns inom naturreservatet ska restaureras mot en naturskogskaraktär.

Naturvårdsbränningar kan innebära konflikter med omgivande bebyggelse, friluftslivet och fornlämningar samt kulturlämningar. Fornlämningar och kulturlämningar ska skyddas vid naturvårdsbränningar och naturvårdsbränningarna ska ske på ett sådant sätt att de inte hindrar friluftslivet utan snarare blir en tillgång till naturupplevelser och information. Tydlig information och bra dialog till de som kan beröras av naturvårdsbränningen är

viktig. Om inte naturvårdsbränningar kan utföras ska andra mer punktvisa skötselåtgärder sättas in med tätare intervaller.

Naturreseptatet är indelat i 9 skötselområden.

1. Sandbarrskog.
2. Våtmark.
3. Ungskog.
4. Lövblandad barrskogsravín.
5. Hygge.
6. Stråken och Trollsön.
7. Fågelskyddsområde
8. Lövskog.
9. Parkering.

3.2. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

För skötselområdesindelning, se skötselplankarta bilaga 2b.

Skötselområde 1: Sandbarrskog 59,2 ha

Områdesbeskrivning

Öppen tallskog på sandmark med inslag av gran och lövträd. Granen börjar i delar växa in kraftigt i tallbestånd. Tallarna är på vissa håll flera hundra år och på andra håll finns bestånd av mycket unga träd. I området finns arter som knärot, garnlav och tallticka. Området är kuperat utom på den sydvästra sidan av Stråken där det är förhållandevis platt med sluttning ner mot sjön. Här finns ett finare granbestånd med bland annat rynkskinn. Längs järnvägen huserar också åtgärdsprogramarten sandödlå.

Bevarandemål

Området ska utgöras av en talldominerad barrskog med inslag av lövträd och i viss mån gran, gärna stor solitär kjolgran. Granbeståndet sydväst om Stråken tillåts vara grandominerat då det här finns den ovanliga svampen rynkskinn. Det ska finnas god tillgång på gamla träd samt både stående och liggande död ved i olika nedbrytningsstadier. Rödlistade arter som är knutna till

naturtypen ska ha förutsättningar att etablera sig, reproducera sig och leva kvar i området. Skötselområdet bör om möjligt brännas genom kontrollerade naturvårdsbränningar. Skötselområdet ska också utgöra ekologiskt funktionella kantzoner mot vatten. Området ska bestå av 59,2 hektar taiga (9010).

Restaureringsåtgärder

- Inga aktuella restaureringsåtgärder.

Löpande skötselåtgärder

- Kontrollerade och lågintensiva naturvårdsbränningar i intervaller där varje intervall ska ske inom 40 år. All eventuell bränning ska föregås av att en bränningsplan upprättas och genomförandet omgärdas av nödvändiga säkerhetsarrangemang. Hänsyn tas särskilt till sandödlor vid bränning i närheten av kända lokaler och att knärot och andra känsliga arters populationer inom naturreservatet inte åsamkas betydande skada.
- Om inte naturvårdsbränning kan genomföras ska punktbränning genomföras var femte år.
- Naturvårdande röjning av gran utförs vid behov.
- Skapande av död tallved genom ringbarkning, veteranisering eller åtgärder för att efterlikna brand eller andra naturliga störningar.
- Skapa brynmiljöer längs cykelvägar och bilvägar.
- Löpande skötselåtgärder som skapande av sandblottor, naturvårdande röjning och avverkning av skuggande träd och påförande av sand för att gynna sandödlor.

Skötselområde 2: Våtmark 8,1 ha

Områdesbeskrivning

Området består av en våtmark som till största delen är trädklädd med tall, gran, gråal, klibbal, björk med mera. En öppen del finns norr om Tidan som är det vattendrag som korsar skötselområdet. Längs Tidan hittas olika viden och ett örtrikt fältskikt. Tidan består av lugnflytande vatten som rinner ut i Stråken.

Bevarandemål

Området ska utgöras av en våtmark med vattendrag. Fluktuationer i Tidans vattennivå ska stå för merparten av störningarna. Utmed Tidan ska en lövdominerad kantzon av träd och buskar finnas.

Andelen öppna eller trädklädda delar får i övrigt sköta sig själv. Skötselområdet ska utgöra ekologiskt funktionella kantzoner mot vatten. Området ska bestå av 6,5 hektar lövsumpskog (9080) eller öppna mossar och kärr (7140) samt 1,6 hektar mindre vattendrag (3260).

Restaureringsåtgärder

- Inga restaureringsåtgärder aktuella.

Löpande skötselåtgärder

- Naturvårdande röjning av gran i syfte att skapa en lövrik kantzon av träd och buskar mot Tidan.

Skötselområde 3: Ungskog 5,2 ha

Områdesbeskrivning

Planteringar av tall och hybridlärk med inväxande gran, lövträd av olika slag samt cypresser på vissa håll. Två av områdena är på före detta odlingsmark.

Bevarandemål

Området ska utgöras av en talldominerad barrskog med inslag av löv. Området ska ha en kontinuitet av gamla och/eller grova träd och död ved i olika nedbrytningsstadier. Skötselområdet ska på sikt ingå i skötselområde 1 och då utöka arealen taiga (9010) med 5,2 hektar.

Restaureringsåtgärder

- Avveckla främmande arter så att tall och löv kommer upp. Tas ut ur området. Om möjligt gör en naturvårdsbränning efteråt för att gynna löv och talluppslag.
- Utglesning av tall.
- Naturvårdande röjning och utglesning av inväxande gran.

Löpande skötselåtgärder

- Naturvårdande röjning av inväxande gran.
- När området ingår i skötselområde 1 följs de löpande skötselåtgärderna beskrivna där.

Skötselområde 4: Lövblandad barrskogsravin 3,9 ha

Områdesbeskrivning

Området består av en brant ravin med en örtrik botten med ett vattendrag som ibland torkar ut. Vattendraget får sitt vatten från en damm på andra sidan körvägen via en regleringslucka som leder vattnet under vägen. I ravinen finns rikligt med död ved av både gran och lövträd samt några grövre tallar på norra sidan. Längst i väster finns resterna av en jätteek som har fallit. I området har man funnit bårdlav, barkticka, grön sköldmossa och långfliksmossa.

Bevarandemål

Området ska bestå av en lövblandad barrskog av främst gran, asp, sälg och rönn med ett vattendrag som tillåts torka ut och svämma över efter årstiderna. Skötselområdet ska också utgöra ekologiskt funktionella kantzoner mot vatten. Arealen ska bestå av 3,9 hektar näringsrik granskog (9050).

Restaureringsåtgärder

- Inga restaureringsåtgärder aktuella.

Löpande skötselåtgärder

- Vid behov sker naturvårdande röjning av gran för att gynna asp, sälg och rönn. I övrigt lämnas området till fri utveckling.

Skötselområde 5: Hygge 0,2 ha

Områdesbeskrivning

Skötselområdet består av två mindre delar av större avverkningssytor utanför naturreservatet. I den ena finns lärk planterad.

Bevarandemål

Skötselområdet ska på sikt ingå i skötselområde 1 och då utöka arealen taiga (9010) med 0,2 hektar.

Restaureringsåtgärder

- Avveckla lärk.

Löpande skötselåtgärder

- Naturvårdande röjning av gran och lärk i syfte att främja tall och löv.
- När området ingår i skötselområde 1 följs de löpande skötselåtgärderna beskrivna där.

Skötselområde 6: Stråken och Trollsjön 51,5 ha**Områdesbeskrivning**

Området innehåller sjöarna Stråken och Trollsjön. Stråken är en reglerad näringsfattig klarvattensjö med ett största djup på 37,5 meter. Trollsjön är en mindre nästan helt rund sjö omgiven av skog och belägen på östra sidan om Stråken. I Trollsjön sätts det ut regnbåge och det finns flera bryggor.

Bevarandemål

Stråken ska fortsätta erbjuda levnadsmiljöer för öring, abborre och andra arter som är förknippade med sjön.

Arealen ska bestå av 51,5 ha sjöar och vattendrag varav ca 50 ha ska vara Natura 2000-habitatet ävjestrandssjöar (3130).

Restaureringsåtgärder

- Inga restaureringsåtgärder aktuella.

Löpande skötselåtgärder

- Inga skötselåtgärder aktuella.

Skötselområde 7: Fågelskyddsområde 2.7 ha**Områdesbeskrivning**

Området består av fågelskyddsområdet Tivoliudden. Det är sandtallskog som går ut på en udde i Stråken. Fågelskyddsområdet blev till 1989 och beskrivs ha höga ornitologiska värden. Det är beträdnadsförbud årligen under tiden 1 april till 31 juli. Förbudet gäller inte markinnehavaren och inte heller statlig eller kommunal tjänsteman i tjänsteärende.

Bevarandemål

Tivoliudden ska bestå av 1,5 hektar taiga (9010) och 1,2 hektar ävjestrandsjöar (3130). Området ska få utvecklas fritt och fortsatt erbjuda häckningsplats för störningskänsliga fåglar. Skötselområdet ska utgöra ekologiskt funktionella kantzoner mot vatten.

Restaureringsåtgärder

- Inga restaureringsåtgärder aktuella.

Löpande skötselåtgärder

- Inga skötselåtgärder aktuella.

Skötselområde 8: Lövskog 7,6 ha**Områdesbeskrivning**

Området är kuperat med både triviallöv och ädellöv samt ett visst inslag av både tall och gran. Det finns grova träd av både asp, ek, lind, gran och tall samt på sina håll mycket inväxande ung gran. Delar av området utgör kantzon ner mot Stråken. Här växer det mestadels asp och björk men även en och annan gran. Även bävern tycker om området och har en hydda här.

Bevarandemål

Området ska bestå av en kuperad triviallövskog med inslag av ädellöv, tall och gran och som sluttar ner mot Stråken där den utgör en ekologiskt funktionell kantzon. Löv och tall ska dominera, enstaka gran tillåts särskilt som solitär grov gran. Bävern har byggt sin hydda under en större gran, se bilaga 2b, undvik åtgärder här. Området ska bestå av 7,6 hektar taiga (9010).

Restaureringsåtgärder

- Naturvårdande röjning av inväxande yngre gran.
- Naturvårdande friställning av grova lövträd, särskilt ädellöv.

Löpande skötselåtgärder

- Vid behov sker naturvårdande röjning och naturvårdande gallring av gran.

Skötselområde 9: Parkering 0,2 ha

Områdesbeskrivning

Grusad parkering med utedass, informationsskylt och bänkbord. Delas med parkering för naturreservatet Ryfors gammelskog. Mot öst och norr är det skogsmark och mot väst öppen gräsmark. Södra sidan är mot bilväg.

Bevarandemål

Området utgör en funktionell och inbjudande parkering och rastplats. Området är ljust och öppet. Kanterna mot skog är öppna som en brynmiljö för att verka inbjudande och trygga samt bidra till biologisk mångfald. Gräsytor slås eller klipps.

Restaureringsåtgärder

- Skapande av brynmiljö längs med skogskant för att öppna upp, få in ljus och verka inbjudande.

Löpande skötselåtgärder

- Vid behov röja sly och buskage för att hålla området öppet och ljust och brynmiljöer längs med skogskant.
- Sköta brynmiljöer utmed parkeringens skogsklädda sidor.

3.3 Oplanerade övergripande åtgärder

Inom hela naturreservatet är det tillåtet att bekämpa invasiva eller främmande arter som kan motverka syftet med naturreservatet.

Vid behov får åtgärder genomföras för att undvika eller begränsa storskaliga angrepp av granbarkborre genom fällning och barkning av angripna granar samt rotkapning och barkning av vindfällda granar. Fällda träd ska i första hand lämnas i naturreservatet, men fällda färskt angripna träd kan i undantagsfall transporteras ut om områdets prioriterade bevarandevärden påtagligt hotas.

3.4 Friluftsliv och gränser

Besökare med bil hänvisas till samma parkering som Ryfors gammelskog, se bilaga 2b. Området kan också nås från samtliga väderstreck via mindre vägar och stigar. Parkering utanför naturreservatets gränser finns också på östra sidan, se bilaga 2b. Denna är med i nyttjanderättsavtal med fastighetsägaren.

För lokalisering av friluftsanordningar, se karta bilaga 2b.

Bevarandemål

Gränsmarkeringen för området ska vara i gott skick. Besökare till naturreservatet ska kunna ta del av föreskrifter och information om områdets naturvärden och kulturvärden genom lättillgängliga informationstavlor som är i gott skick och en informativ hemsida. Informationen i området förhöjer upplevelsen av besöket, hjälper besökarna att få sina förväntningar uppfyllda och bidrar till att syftet med områdesskyddet uppnås. Parkeringsplatsen är den befintliga parkeringsplats som är den samma som för naturreservatet Ryfors gammelskog. Parkeringen befinner sig i naturreservatets sydvästra del. Här finns utedass, soptunna och bänkbord. Här bör det också utgå en tillgänglighetsanpassad led. De rastplatser som finns inom naturreservatet underhålls. Stigar, spänger, broar och bryggor i området underhålls och är säkra att gå på. Stigarna är väl markerade. Upp till fyra eldplatser får anläggas enligt karta bilaga 2b.

Skötselåtgärder

- Naturreservatets gränser ska markeras enligt Naturvårdsverkets anvisningar inom 1 år efter att beslutet om naturreservatet vunnit laga kraft.
- Informationstavlor ska placeras ut inom 1 år efter att beslutet om naturreservatet vunnit laga kraft.
- Informationstavlor ska innehålla karta över området, information om naturreservatets naturvärden, naturreservatsföreskrifter för allmänheten, anvisade eldplatser, uppmärkta stigar samt en här-är-du-prick.
- Naturreservatet ska ha en egen sida på Länsstyrelsens webbplats med information om områdets naturvärden och tillgänglighet.
- Rastplatser underhålls och renoveras.
- Parkeringsplats och utedass underhålls.
- Tillgänglighetsanpassad led anläggs med anslutning till den sydvästra parkeringen.
- Leder, spänger, broar och bryggor underhålls och är säkra.

3.5 Sammanfattning av planerade skötselåtgärder

Åtgärd	Var	När
Gränsmarkering	Yttergräns	Inom ett år efter att beslutet om

		naturreservatet vunnit laga kraft
Informationstavlor	Vid parkeringar samt ingången vid järnvägsundergång och i öster	Inom ett år efter att beslutet om naturreservatet vunnit laga kraft
Underhåll av parkeringsplats	Skötselområde 9	Vid behov
Anläggande och underhåll av upp till fyra eldplatser	Hela området, förslag på platser se bilaga 2b	Anläggs inom ett år efter att beslutet om naturreservatet vunnit laga kraft
Renovering och underhåll av rastplatser och friluftsanordningar	Hela området	Vid behov
Anläggande av tillgänglighetsanpassad led	Skötselområde 1 i anslutning till den sydvästra parkeringen. Utredning får visa var bästa plats finns.	Inom 10 år efter att beslutet vunnit laga kraft eller när ekonomisk möjlighet finns.
Naturvårdsbränning	Skötselområde 1	Första bränningen inom fem år efter att beslutet om naturreservatet vunnit laga kraft. Sedan i intervaller inom 40 år.
Punktbränning	Skötselområde 1	Om inte naturvårdsbränni ng är möjligt sker punktbränningar med 5 års mellanrum efter det att naturreservatet vunnit laga kraft.

Skapa död tallved genom ringbarkning eller brandefterliknande skador.	Skötselområde 1	Vid behov
Restaureringsåtgärder som naturvårdande röjning, avveckling av främmande trädarter och utglesning av tall	Skötselområde 3	Inom två år efter att beslutet vunnit laga kraft.
Löpande skötselåtgärder som naturvårdande röjning, ringbarkning och veteranisering	Skötselområde 1-5+8	Vid behov
Löpande skötselåtgärder som skapande av sandblottor, naturvårdande röjning och avverkning av skuggande träd och påförande av sand för att gynna sandödlor	Skötselområde 1	Vid behov

Röjning av sly och buskage	Skötselområde 9	Vid behov
Naturvårdande röjning av gran och naturvårdande friställning av grova lövträd i restaureringssyfte	Skötselområde 8	Inom två år efter att beslutet vunnit laga kraft
Skapande av brynmiljöer mot allmänna transportvägar som cykel, bil och tåg. Även parkeringen ingår här.	Hela området	Inom 10 år efter att beslutet vunnit laga kraft och därefter underhåll vid behov.
Röjning runt och skyltning av fornlämningar och kulturlämningar	Hela området	Vid behov
Inventering av angreppsrisker gällande granbarkborre	Hela området	Maj-Juni
Uppföljning av konstaterade angrepp av granbarkborre	Hela området	Vid behov

4. Dokumentation och uppföljning

4.1. Uppföljning av skötselåtgärder

Skötselåtgärder som utförs inom naturreservatet ska följas upp och dokumenteras enligt Naturvårdsverkets och Länsstyrelsens riktlinjer.

4.2. Uppföljning av bevarandemål

En fördjupad uppföljning av naturreservatets värden (natur- och friluftslivsvärden) och de uppsatta bevarandemålen bör ske. Uppföljningen ska ske enligt riktlinjer för uppföljning av skyddade områden.

5. Bilagor

2a Artlista

2b Skötselplankarta

Urval av arter inom Stråkens strandskogars naturreservat

Nedan redovisas kända förekomster av rödlistade arter, signalarter, arter i EU:s art- och habitatdirektiv och fågeldirektiv samt andra arter av intresse. Arterna är indelade i grupp och därefter i bokstavsordning efter det svenska namnet med det vetenskapliga namnet inom parentes.

Kategori: RE (nationellt utdöd), CR (akut hotad), EN (starkt hotad), VU (sårbar), NT (nära hotad), DD (kunskapsbrist), LC (rödlistad 2010/2015 men 2020 bedömd livskraftig), S3 (høgt signalvärde), S2 (medelgott signalvärde), S1 (lågt signalvärde). EU (arter i art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet). ÅGP (art inom åtgärdsprogram för hotade arter). F (Fridlyst). Ö (Övrigt intressant art)

Inventerat: Det år som senaste fyndet observerades.

Referens: SKS (Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering), LST (Länsstyrelsen), AP (Artportalen), Pro Natura.

Tabell över kända förekomster av rödlistade arter, signalarter, arter i EU:s art- och habitatdirektiv och fågeldirektiv samt andra arter av intresse. Sekretessarter är inte angivna.

Art	Kategori	Inventerat	Referens
Svenskt och vetenskapligt namn			
Kärlväxter			
Grönpyrola (<i>Pyrola chlorantha</i>)	S2	2018	AP
Idegran (<i>Taxus baccata</i>)	S3	2023	LST
Knärot (<i>Goodyera repens</i>)	VU, S2, F	2023	LST
Kärrfibbla (<i>Crepis paludosa</i>)	S2	2023	LST
Skogslind (<i>Tilia cordata</i>)	S3	1998	SKS
Strutbräken (<i>Matteuccia struthiopteris</i>)	S3, F	2023	LST
Mossor			
Fällmossa (<i>Antitrichia curtipendula</i>)	S3	2023	AP
Grön sköldmossa (<i>Buxbaumia viridis</i>)	S3, EU, F	2023	AP
Krushättemossa (<i>Ulota crispa</i>)	S2	2023	LST

2025-06-10

3679-2023

Långfliksmossa (<i>Nowellia curvifolia</i>)	S2	2023	LST
Skogshakmossa (<i>Rhytidiadelphus subpinnatus</i>)	S2	2024	AP
Stubbspretmossa (<i>Herzogiella seligeri</i>)	S2	2024	AP
Lavar			
Barkkornlav (<i>Lopadium disciforme</i>)	S3	2022	AP
Brunpudrad nållav (<i>Chaenotheca gracillima</i>)	NT, S3	2023	AP
Bårdlav (<i>Nephroma parile</i>)	S3	2024	AP
Garnlav (<i>Alectoria sarmentosa</i>)	NT, S3	2023	LST
Gulnål (<i>Chaenotheca brachypoda</i>)	S2	2023	AP
Gulpudrad spiklav (<i>Calicium adpersum</i>)	S3	1998	AP
Kolflarnlav (<i>Carbonicola anthracophila</i>)	NT, S1	2016	AP
Korallblylav (<i>Parmeliella triptophylla</i>)	S3		
Kornig nållav (<i>Chaenotheca chlorella</i>)	S3	2023	AP
Liten blekspik (<i>Sclerophora peronella</i>)	VU, S3	2022	AP
Liten spiklav (<i>Calicium parvum</i>)	S3	2023	LST
Lönnlav (<i>Bacidia rubella</i>)	S2	2022	AP
Rosa skärelav (<i>Schismatomma pericleum</i>)	NT, S3	2022	AP
Rostfläck (<i>Arthonia vinosa</i>)	S2	2022	AP
Sotlav (<i>Cyphelium inquinans</i>)	S3	2016	AP
Vedskivlav (<i>Hertielidea botryosa</i>)	NT, S3	2016	AP
Svampar			
Barkticka (<i>Rigidoporus corticola</i>)	S2	2024	AP
Dropptaggsvamp (<i>Hydnellum ferrugineum</i>)	S2	2019	AP
Grovticka (<i>Phaeolus schweinitzii</i>)	S2	2018	AP
Motaggsvamp (<i>Sarcodon squamosus</i>)	NT, S1	2021	AP
Orange taggsvamp (<i>Hydnellum aurantiacum</i>)	NT, S3	2019	AP
Rutskinn (<i>Xylobolus frustulatus</i>)	NT, S1	2023	AP
Rynksinn (<i>Phlebia centrifuga</i>)	VU, S3	2023	LST
Rävticka (<i>Inonotus rheades</i>)	S2	1999	AP
Tallticka (<i>Porodaedalea pini</i>)	NT, S2	2023	LST
Ullticka (<i>Phellinus ferrugineofuscus</i>)	NT, S3	2024	AP
Insekter			
Bronshjon (<i>Callidium coriaceum</i>)	S1	2024	AP
Granbarkgnagare (<i>Microbregma emarginatum</i>)	S3	2021	Pro Natura
Vågbandad barkbock (<i>Semanotus undatus</i>)	Ö	2024	AP
Thomsons trägnagare (<i>Cacotemnus thomsoni</i>)	Ö	2024	AP

Fåglar			
Tretåig hackspett (<i>Picoides tridactylus</i>)	NT, F	2021	Pro Natura
Fiskar			
Öring (<i>Salmon trutta</i>)	Ö	2009	LST
Grod- och kräldjur			
Sandödlan (<i>Lacerta agilis</i>)	VU, ÅGP, F	2024	LST

Källförteckning

Artdatabanken 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020.

Bilaga 1 till fågeldirektivet

Bilaga 2 till art- och habitatdirektivet

Naturvårdsverket. 2013. Åtgärdsprogram för Sandödlan, 2014–2017. Rapport 6597.

Skogsstyrelsen 1994. Signalarter i projekt nyckelbiotoper.

Skogsstyrelsen 2019. Skyddsvärd skog – Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning

Trädslagssammansättning, död ved, grova träd, rödlistade arter och vedinsekter i Ryfors gammelskog. Inventeringar under 2021. Pro Natura. Maj 2022.

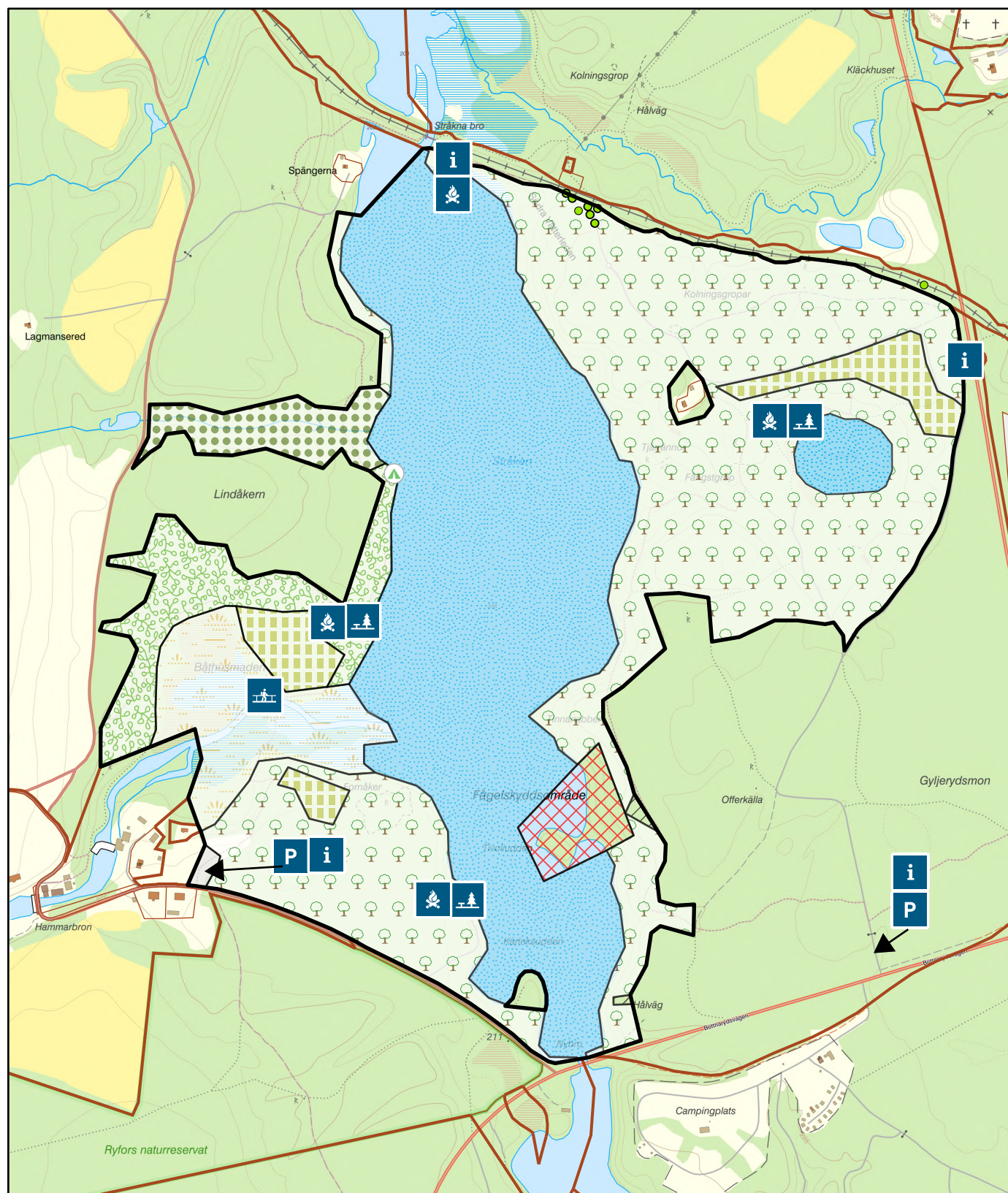
Stråkens strandskogars naturreservat

Bilaga 2b

Skötselplankarta

Tillhör Länsstyrelsens beslut

2025-06-10, dnr 511-3679-2023

0 87,5 175 350 Meters

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

© Lantmäteriet Geodatasamverkan
© Länsstyrelsen Jönköping

Eldstad

i Information

P Parkering

- Skötselområde 1
- Skötselområde 2
- Skötselområde 3
- Skötselområde 4
- Skötselområde 5

Skötselområde 6

Skötselområde 7

Skötselområde 8

Skötselområde 9

Bäverhydda

Sandödleobservationer

Gräns naturreservat

Skala 1:10 000

